

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024
Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace
Žákovská 288/20, Ostrava – Hulváky 709 00

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Silvie Zsigrai
školní metodička prevence
Schválil: Ing. Jan Šenk
ředitel školy

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024
Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace
Žákovská 288/20, Ostrava – Hulváky 709 00

Obsah

ÚVOD	3
I. Legislativní rámec MPP SZaŠ Ostrava	3
II. Charakteristika školy	5
III. Školní preventivní tým	6
IV. Cíle a vymezení oblasti prevence ve výchovně – vzdělávací činnosti	7
V. Analýza výskytu rizikových forem chování ve šk. r. 2021/2022	8
VI. Metody a formy realizace minimálního programu	9
VII. Evaluace minimálního preventivního programu a jeho realizace	11

ÚVOD

Minimální preventivní program je součástí školního vzdělávacího programu a vychází ze školní strategie prevence, jejímž hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního klima ve škole.

Na jeho tvorbě a realizaci se podílí celý pedagogický sbor, vedení školy, odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování. Koordinaci tvorby a vyhodnocení realizace zajišťuje školní metodik prevence.

MPP navazuje na snahy školy v oblasti prevence v předchozích letech a předpokládá návaznost v následujícím školním roce. Naší snahou je dosáhnout cílené prevence, která bude diferencovaná vzhledem k jednotlivým cílovým skupinám (jednotlivým ročníkům). Důležitým podkladem je rovněž vyhodnocení MPP z předchozího školního roku.

Středoškolská mládež patří k rizikové skupině, proto je důležité realizovat primární prevenci právě v době školní docházky, poskytovat žákům všechny dostupné informace o problematice všech zmiňovaných RPOCH, aktuálně je nutné se zaměřit zejména na moderní technologie, jejich zneužití a na bezpečné chování všeobecně.

Tento minimální preventivní program je vytvořen na základě školního dokumentu Školní preventivní strategie 2019 – 2027 a je zpracováván na jeden školní rok.

Jeho hodnocení za minulé období je vkládáno do výroční zprávy o činnosti školy.

I. Legislativní rámec MPP SZaŠ Ostrava

Minimální preventivní program školy je zpracován na základě:

- Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů –
- Vyhlášky 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
- Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení (č. j. 21149/2016)

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024
Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace
Žákovská 288/20, Ostrava – Hulváky 709 00

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MD č. j.: 21291/2010-28) V měsíci září 2023 bylo schváleno nové metodické doporučení k sebevražednému chování žáků a studentů, včetně příloh bylo zveřejněno na webových stránkách MŠMT (Příloha č. 24), a to pod níže uvedeným odkazem:
<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Primární prevence rizikového chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje prioritně na předcházení rozvoje rizik, které směřují zejména k následujícím rizikovým projevům v chování žáků:

a) Návykové látky, závislosti	l) Krádeže)
b) Rizikové chování v dopravě	m) Tabák
c) Poruchy příjmu potravy	n) Krizové situace spojené s násilím
d) Alkohol	o) Netholismus
e) Syndrom CAN	p) Sebepoškozování, Sebevražedné chování
f) Školní šikana	q) Nová náboženská hnutí
g) Kyberšikana	r) Rizikové sexuální chování
h) Homofobie	s) Příslušnost k subkulturám
i) Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	t) Domácí násilí
j) Vandalismus	u) Hazardní hraní
k) Záškoláctví	v) Duševní zdraví mládeže

II. Charakteristika školy

Střední zahradnická škola je školou se stoletou tradicí, která jako jediná v Moravskoslezském kraji připravuje žáky ve studijním oboru 41-44-M/01 Zahradnictví. Tento obor je zaměřen na exteriéry, interiéry a design.

Dalším studijním oborem se zaměřením na biologii, botaniku a ochranu a tvorbu životního prostředí je obor 78-42-M/05 Přírodovědné lyceum.

Na škole jsou vyučovány také obory zakončené závěrečnou učňovskou zkouškou a to obory 41-52-H/01 Zahradník a 66-51-H/01 Prodavač.

Součástí školy je rovněž Školní zahradnictví, které slouží k zajišťování praktické výuky žáků školy i ostatních škol se zahradnickými obory.

Mezi další součástí školy patří domov mládeže a školní jídelna, které jsou v průběhu roku naplňovány žáky školy a žáky dalších středních škol Moravskoslezského kraje.

Speciální školské poradenské pracoviště není zřízeno, VP a ŠMP ve vlastním samostatném kabinetě č. 214.

Škola také disponuje Parkem zahrad, který slouží k odborné výuce žáků SZaŠ, a také jako odpočinková a naučná zóna pro širokou veřejnost.

V tomto školním roce navštěvuje školu 340 žáků (stav k 30.9.2023), kteří jsou rozděleni do 14 tříd. Pedagogickou činnost vykonává celkem 32 pedagogických pracovníků.

III. Školní preventivní tým

Funkce školního preventivního týmu

- Řešení kázeňských přestupků
- Udělování sankcí za kázeňské přestupky
- Sestavování, aktualizace minimálního preventivního programu
- Komunikace s rodiči
- Komunikace se subjekty zabývající se prevencí
- Spolupráce s ostatními pedagogy

Složení preventivního týmu

- **Ředitel školy** – Ing. Jan Šenk
na základě návrhu výchovné komise, preventivní komise nebo pedagogické rady uděluje kázeňské tresty – důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení školy či školského zařízení.
- **Statutární zástupce ředitele** – Ing. Pavla Davidová
- **Zástupce ředitele pro praktickou výuku** – Mgr. Lenka Vavrečková
svolává preventivní komise, výchovné komise a pedagogické rady. Spolupracuje se ŠMP na sestavování a plnění MPP, svolává porady školského poradenského pracoviště, participuje na udělování kázeňských opatření žákům.
- **Školní metodička prevence a výchovná poradkyně** – Mgr. Silvie Zsigrai
tvoří a kontroluje realizaci MPP ve škole. Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy a externími organizacemi, které mají v kompetenci problematiku rizikových projevů chování. Spolupracuje s TU a vedením školy v případě výskytu krizové situace. Vede písemné záznamy o své činnosti a navrhovaných a realizovaných opatřeních. Vede a průběžně aktualizuje databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikových projevů chování. Spolupracuje s TU a ŠP na vyhledávání žáků s rizikem rizikových projevů chování a následně jim poskytuje poradenské služby. Prezentuje výsledky preventivní práce školy a získává nové odborné informace a zkušenosti. Účastní se preventivních a výchovných komisí ve škole a vede o nich záznamy.

IV. Cíle a vymezení oblasti prevence ve výchovně – vzdělávací činnosti

Cíle programu prevence na školní rok 2023/2024 vychází z příslušných legislativních podkladů (vyhlášky, metodická doporučení a pokyny MŠMT).

Dlouhodobým hlavním cílem prevence je zabránit vzniku a šíření rizikových projevů chování a zvyšovat odolnost mládeže vůči těmto negativním vlivům. Důležitým faktorem je také snižování rizik a vlivů, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mládeže. V případě jejich výskytu je nezbytné cílené, odborné a efektivní řešení (vlastními prostředky v rámci školy, případně ve spolupráci s dalšími kompetentními organizacemi a institucemi).

Střednědobým cílem je vytvoření informačního a realizačního prostoru pro prevenci RPCH, kdy snížíme riziko či eliminujeme možnosti mládeže setkat se s negativními jevy. V oblasti prevence se musíme zabývat rizikovými místy pro možný rozvoj RPCH.

V budově školy na ul. Žákovské se jedná především o prostory šaten v přízemí, prostory WC na všech patrech budovy a prostory sbírkového skleníku přístupného pro všechny žáky.

Další budovy školy se nacházejí na Školním zahradnictví. Jedná se o budovy SPV1, SPV2 a SPV3, kde žáci vykonávají praktickou výuku nebo pracují v laboratořích. Rizikovým místem vnějšího okolí školy je zejména bezprostřední okolí školy, neboť škola se nachází v místech s vysokým počtem nepřizpůsobivých občanů minimálně dvou sociálních ubytoven a armády spásy.

Dalšími cíli prevence rizikového chování jsou:

- ✓ kvalitní informovanost žáků školy a jejich rodičů o problematice rizikového chování vytváření pozitivního klimatu v rámci komplexu školního prostředí
- ✓ zavedení pravidel tříd a pravidelných třídnických hodin – interakce třídní učitel X žáci
- ✓ systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- ✓ zapojení všech pedagogických pracovníků školy do systému prevence
- ✓ aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti
- ✓ nabídka vzdělávání v oblasti prevence pro pedagogický sbor
- ✓ zajištění preventivních aktivit pro všechny ročníky
- ✓ průběžné informování kolegů o nabídkách preventivních akcí

V. Analýza výskytu rizikových forem chování ve šk. r. 2022/2023

Vzhledem k prostorám budovy školy a také počtu žáků ve škole dochází k rizikovým projevům chování v méně častých případech. Škola každoročně platí členství v ČAMP, kdy se aktivně zapojuje do šetření na téma Klima školy a identifikací rizikových oblastí a jevů na škole. Každý druhý rok škola mapuje pomocí dotazníkového šetření společnosti ČAMP rizikové oblasti chování na škole a školní klima. Souhrnná zpráva s výsledky je uložena u ŠMP, jednotliví TU mají možnost pracovat s výsledky vlastní třídy a připravují preventivní aktivity pro svou třídu.

Ve školním roce 2022/2023 byly na škole zaznamenány tyto problémy:

- problémy žáků v duševní oblasti
- tímto se prohloubil problém s absencí špatně psychicky rozpoložených žáků
- individuální vztahové problémy ve třídách

V minulém školním roce 2022/2023 se stále častěji u žáků napříč všemi třídami projevuje špatné psychické rozpoložení, které většinou směřuje k tomu, že žáci přestávají chodit pravidelně do školy, hledají důvody a úniky před realitou všedních dnů a jen obtížně si poradí s různými problémovými situacemi ve školním či osobním životě.

Situace byla řešena individuálně s žáky napřed pohovory s výchovnou poradkyní a následně také se zákonnými zástupci jednotlivých žáků a s vedením školy. Vše také konzultováno s ŠPZ, které také konstatuje nárůst tohoto všeobecného problému.

Většina vyučujících nabízí různé možnosti doučování, aby tak slabším žákům nebo nemocným či jinak znevýhodněným kompenzovali nedostatky ve vzdělávání.

V rovině vztahové vyučující i žáci udržují dobrou motivaci, třídnické hodiny, individuální konzultace se projeví jako žádoucí, žáci se aktivně zúčastňovali všech témat, probíraných na třídnických hodinách.

Pokud je narušeno klima a škola už situaci nemůže řešit sama, povolává ředitel školy či školní metodik prevence odbornou pomoc ze stran odborníků z neziskových organizací či ŠPZ.

VI. Metody a formy realizace minimálního programu

Metoda realizace MP vždy sestává z několika na sebe navazujících kroků, abychom vytvořili jednotný, konzistentní celek primární prevence v rámci školy.

➤ Práce s žáky

Témata primární prevence specifické i nespecifické povahy se vyskytují v této chvíli v rámci všech vyučovaných předmětů.

Škola se v loňském zapojila do projektu KOMPLEXNÍ PROGRAM PREVENCE RCH, METODICKÉ PODPORY PEDAGOGŮ A DVPP V OBLASTI PREVENCE RCH AZ HELP.

V letošním školním roce škola bude podporovat nabízené programy různých organizací a jako vlastní aktivitu v rámci primární prevence podporuje a organizuje pobytové aktivity se zapojením PEER prvků, kdy se do prevence a jejich aktivit zapojují aktivně žáci 3. a 4. ročníků.

Ve všech ročnících se primární prevence zaměřuje na aktuální témata, dle výskytu různých situací v různých ročnících. Ve všech hodinách je dán prostor k diskusi, předávání vlastních zkušeností, aktivní vytváření vlastního názoru a postoje.

Jednotliví učitelé, ať již třídní učitelé, učitelé výchov až po vedoucí předmětových týmů mají zásadní vliv v realizaci preventivního programu školy, protože odpovídají za jednotlivé tematické bloky zařazené do výuky.

Pokud to bude možné tak v rámci jiných forem, metod a postupů cíleného naplňování plánu prevence proběhne několik již tradičních akcí, besed, přednášek apod. („Adaptační aktivity 1. ročníků“, „Týden pro zdraví“, „Vánoční inspirace“, „Dny otevřených dveří“, Festival květin a bylinek, sportovní akce a soutěže atd.)

Konečná podoba konkrétních forem realizace plánu prevence mimo běžnou výuku se bude odvíjet od aktuálně vzniklých potřeb jednotlivých žáků a třídních kolektivů - zajišťováno ŠMP dle konzultací s TU a externími organizacemi.

➤ Spolupráce s pedagogy

Pedagogové jsou zdrojem důležitých informací o situaci ve třídních skupinách, o postojích a názorech jednotlivých studentů, o účinnosti jednotlivých preventivních aktivit a

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024

Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace

Žákovská 288/20, Ostrava – Hulváky 709 00

opatření. Nová strategie v oblasti primární prevence vznikne za podstatné součinnosti jednotlivých pedagogů a podmínkou jejího zavedení do praxe je jejich souhlas a spolupráce.

Všichni pedagogové budou v oblasti RPCH především:

- využívat činnosti výchovného poradce a metodika prevence *(dle potřeby)*
- vzájemně spolupracovat, předávat si navzájem nejen informace, ale i cenné zkušenosti
- pomáhat organizovat a zajišťovat různé aktivity v oblasti prevence *(individuálně)*
- v rámci vlastní výuky, ale i v rámci třídnických hodin pracovat se svými žáky, více je poznávat a včas odhalovat případné problémy a řešit je *(individuálně dle potřeby)*
- pořizovat krátké informativní zápisy o tématu a průběhu THO *(min 2x měsíčně)*
- při prezenční výuce dodržovat dozory v prostorách školy o přestávkách a ve volných hodinách žáků – k zabránění výskytu RPCH *(dle rozpisu vedení školy)*
- informovat o možných či nastalých problémech v třídních kolektivech, spolupráce a předávání nových zkušeností, možností řešení různých situací apod. *(ŘŠ, zajistí VP, ŠMP)*

dále jen školní preventivní tým:

- vzdělávání ŠMP a VP na odborných školeních a seminářích *(v průběhu šk. roku, zodpovídá ŘŠ)*
- Další proškolení pedagogů dle potřeby školy - *zajišťuje ŠMP a VP (v průběhu šk. roku zodpovídá ŘŠ)*
- v případě výskytu vážného problému informovat Krajský úřad Moravskoslezského kraje *(zodpovídá ŘŠ)*
- vyhodnocení programu ve výroční zprávě o činnosti školy *(zodpovídá ŘŠ)*
- příprava a zavádění Minimálního preventivního programu ve škole *(zodpovídá ŠMP)*
- spolupráce s pracovníky školy (sledování projevů RPCH, jejich řešení, dostupnost odborných informací, materiálů a pomůcek) *(zodpovídá ŠMP, VP)*
- vyhodnocení MPP *(zodpovídá ŠMP)*

➤ Spolupráce s rodiči

Obecným cílem každé školy je zapojení rodiče v maximální možné míře do dění ve škole. Velmi důležité je konkrétní seznamování s primární prevencí ve škole prostřednictvím:

Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024
Střední zahradnická škola Ostrava, příspěvková organizace
Žákovská 288/20, Ostrava – Hulváky 709 00

- **třídních schůzek (min 2x za školní rok)** - dodávat jim základní informace týkající se RPCH, případně i upozorňovat na některá specifika s ohledem na prevalenci či aktuální možná rizika (zodpovídá TU)
- **konzultačních hodin ŠMP a VP** - v případě, že se ve škole objeví závažnější problém související s problematikou rizikového chování, zajistit jim jako svým partnerům maximální míru informovanosti. (zodpovídá TU, ŠMP, ŘŠ)
- **pořádáním neformálních akcí - dny otevřených dveří, školení v rámci externích organizací (ŠMP)** - (zodpovídají pedagogové)
- **další informovanost rodičů** – webové stránky školy, projekty školy (Vánoční inspirace apod.) (zodpovídají pedagogové)

VII. Evaluace minimálního preventivního programu a jeho realizace

Formativní evaluace Minimálního preventivního programu (přípravy a procesu) probíhá vždy na konci školního roku, evaluace výsledků pak v následujícím období.

Na realizování tohoto preventivního programu dohlíží ŠMP ve spolupráci s ředitelem školy. Na realizaci programu se podílí celý pedagogický sbor, a tento program je k dispozici v ředitelně školy, na internetových stránkách školy a u ŠMP.

O připravovaných a uskutečněných akcích se sepisují zprávy s přiloženou fotodokumentací přístupnou na internetu žákům i veřejnosti. Vše, co se ve škole děje, prezentujeme na webových stránkách školy a na Facebooku školy. Na uskutečněných akcích vždy probíhá zpětná vazba, zda se žákům akce líbila a jakým přínosem pro ně byla. Tato vazba je důležitá také pro zjišťování efektivity preventivního programu.

Minimální preventivní program je možné a nutné přizpůsobit momentální situaci a potřebám školy, a tak pružně reagovat na aktuální problémy.

V Ostravě 8.9.2023